

ul. Wojska Polskiego 2, 83-000 Pruszcz Gdański
tel./fax. 58 682 33 04, tel. 796 00 09 46

KONSPEKT SZKOLENIA
dla pedagogów, pedagogów specjalnych,
psychologów szkolnych
w PPP w Pruszczu Gdańskim

„Podstawowe narzędzia SAZ w eliminowaniu zachowań trudnych”

Opracowanie:

Klaudia Duliban – neurologopeda, pedagog specjalny

Wstęp

Współczesna szkoła staje przed coraz większymi wyzwaniami, związanymi z różnorodnością potrzeb i zachowań uczniów. Wśród tych wyzwań, trudne zachowania uczniów, takie jak agresja, wycofanie, brak współpracy czy niechęć do nauki, mogą stanowić poważną przeszkodę w efektywnym nauczaniu i budowaniu pozytywnej atmosfery w klasie. Właściwa reakcja nauczyciela na te zachowania jest kluczowa nie tylko dla utrzymania porządku, ale przede wszystkim dla wspierania rozwoju uczniów i zapewnienia im odpowiedniego wsparcia.

Szkolenie „Podstawowe narzędzia SAZ w eliminowaniu zachowań trudnych” zostało stworzone, aby wyposażyć nauczycieli w konkretne narzędzia oparte na naukowych podstawach psychologii behawioralnej. Celem szkolenia jest zapoznanie uczestników z metodami, które pozwalają na skuteczne rozpoznawanie, analizowanie oraz modyfikowanie trudnych zachowań, przy jednoczesnym wzmacnianiu pozytywnych postaw i budowaniu zdrowych relacji w klasie i w szkole.

Stosowana Analiza Zachowania (SAZ) to uznana metoda pracy, która w sposób systematyczny bada relacje między zachowaniem a jego środowiskiem, co pozwala lepiej zrozumieć przyczyny trudnych zachowań i wprowadzić odpowiednie interwencje. Uczestnicy tego szkolenia nie tylko poznają teorię stojącą za SAZ, ale także nauczą się, jak wykorzystać ją w praktyce w kontekście szkolnym.

Szkolenie dostarczy nauczycielom praktycznych strategii, które pomogą im radzić sobie z różnymi trudnymi sytuacjami w klasie. Omówione zostaną techniki prewencyjne, strategie wzmacniania pozytywnych zachowań, a także sposoby pracy z uczniami o szczególnych potrzebach edukacyjnych. Szkolenie obejmie również analizę rzeczywistych przypadków oraz ćwiczenia praktyczne, aby nauczyciele mogli natychmiast wdrożyć zdobytą wiedzę w swojej codziennej pracy.

Adresaci szkolenia:

Szkolenie zrealizowane będzie podczas cyklicznych spotkań pedagogów, pedagogów specjalnych i psychologów szkolnych ze szkół Powiatu Gdańskiego w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pruszczu Gdańskim.

Data, miejsce i czas realizacji szkolenia:

16.10.2024 – 1,5 godziny: 9.00-10.30, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pruszczu Gdańskim

Główne cele szkolenia:

1. **Zapoznanie z zasadami Stosowanej Analizy Zachowania (SAZ):**
 - Uczestnicy dowiedzą się, czym jest SAZ, jak działa oraz jakie są podstawowe narzędzia w eliminowaniu zachowań trudnych.
2. **Rozpoznawanie i analiza trudnych zachowań uczniów:**
 - Uczestnicy nauczą się identyfikować trudne zachowania uczniów oraz zrozumieć, jakie funkcje pełnią one w kontekście szkolnym (unikanie, poszukiwanie uwagi, itp.).
3. **Zastosowanie skutecznych strategii modyfikacji zachowań:**
 - Nauczyciele zdobędą wiedzę na temat praktycznych narzędzi, takich jak techniki wzmacniania pozytywnego, systemy nagród oraz inne metody interwencji behawioralnych.
4. **Budowanie pozytywnej atmosfery w klasie i wzmocnienie motywacji uczniów:**
 - Uczestnicy nauczą się, jak tworzyć środowisko sprzyjające pozytywnym zachowaniom, poprzez jasne zasady, konsekwencje i metody wzmacniające.
5. **Indywidualizacja podejścia do uczniów z trudnościami:**
 - Nauczyciele poznają sposoby dostosowania interwencji behawioralnych do specyficznych potrzeb uczniów, w tym tych z zaburzeniami rozwojowymi, takimi jak zaburzenia ze spektrum autyzmu, czy ADHD.
6. **Rozwój umiejętności pracy z trudnymi sytuacjami w klasie:**
 - Poprzez analizę konkretnych przykładów zachowań niepożądanych prezentowanych przez uczniów, uczestnicy zdobędą pewność w reagowaniu na trudne sytuacje, poprawiając swoje kompetencje pedagogiczne.

Metody i formy pracy podczas szkolenia:

1. **Wykład interaktywny:**
 - Prowadzący w przystępny sposób przedstawi teoretyczne podstawy Stosowanej Analizy Zachowania (SAZ), uzupełniając je o przykłady z życia codziennego szkoły.
 - W trakcie wykładu uczestnicy będą mieli możliwość zadawania pytań i włączania się w dyskusje, co pozwoli na lepsze zrozumienie omawianych zagadnień.
2. **Prezentacja multimedialna:**
 - Przedstawienie kluczowych pojęć, metod i strategii w formie wizualnej, aby ułatwić przyswojenie materiału.
 - Prezentacja przykładów modeli zachowań (ABC–Antecedent-Behavior-Consequence), wykresów oraz diagramów pomocnych w analizie zachowań uczniów.

3. Analiza przypadków (case study):

- Uczestnicy będą uczestniczyć w omawianiu rzeczywistych przypadków niepożądanych zachowań uczniów, analizując przyczyny i proponując odpowiednie interwencje behawioralne.

4. Dyskusja moderowana:

- Otwarte forum dyskusyjne, w którym uczestnicy będą mogli dzielić się swoimi doświadczeniami i wyzwaniem z pracą z zachowaniami trudnymi u swoich uczniów.
- Prowadzący będzie moderować dyskusję, ukierunkowując rozmowę na konkretne rozwiązania i strategie.

Materiały dydaktyczne do szkolenia:

1. Prezentacja multimedialna:

- Slajdy przedstawiające kluczowe pojęcia, zasady SAZ, oraz strategie radzenia sobie z trudnymi zachowaniami uczniów.
- Wykresy i diagramy ilustrujące model ABC (Antecedent-Behavior-Consequence).

2. Przykładowe plany interwencji behawioralnych:

- Opisy, jak powinny wyglądać plany interwencji dostosowane do różnych trudnych zachowań uczniów.

3. Literatura i źródła:

- Przykładowa literatura, którą uczestnicy mogą wykorzystać do dalszego kształcenia się w zakresie SAZ i pracy z zachowaniami niepożądanymi.

4. Przykłady studiów przypadków:

- Opisy rzeczywistych sytuacji z życia szkolnego, które będą analizowane podczas szkolenia, zawierające kontekst, zachowania uczniów i potencjalne interwencje.

5. Checklisty i narzędzia oceny:

- Narzędzia, takie jak arkusze zachowań pomagające nauczycielom ocenić zachowania uczniów oraz monitorować postępy w stosowaniu SAZ.

Przebieg szkolenia:

Wprowadzenie (15 min)

- **Powitanie uczestników:**
 - Krótkie przedstawienie prowadzącego.
 - Omówienie celów szkolenia i oczekiwań uczestników.
 - **Wprowadzenie do tematu:**
 - Przedstawienie znaczenia SAZ i problematyki trudnych zachowań uczniów.
-

2. Teoria SAZ (15 min)

- **Wykład interaktywny:**
 - Omówienie podstawowych zasad Stosowanej Analizy Zachowania.
 - Prezentacja modelu ABC (Antecedent-Behavior-Consequence) z przykładami.
 - **Dyskusja:**
 - Otwarte pytania do uczestników, aby zachęcić do dzielenia się swoimi doświadczeniami.
-

3. Rozpoznawanie trudnych zachowań (30 min)

- **Grupowa analiza:**
 - Uczestnicy wspólnie z prowadzącym identyfikują i analizują trudne zachowania uczniów oraz ich funkcje.
-

4. Strategie modyfikacji zachowań (15 min)

- **Wykład z przykładami:**
 - Przedstawienie praktycznych strategii, takich jak wzmacnianie pozytywne, systemy nagród i techniki modyfikacji zachowań.
-

5. Praca z uczniami o szczególnych potrzebach (10 min)

- **Wykład:**
 - Omówienie specyficznych potrzeb uczniów oraz dostosowanie strategii SAZ do tych potrzeb.
-

6. Podsumowanie i zakończenie (5 min)

- **Refleksja nad szkoleniem:**
 - Krótkie podsumowanie kluczowych informacji i strategii omówionych podczas szkolenia.
- **Zapoznanie z materiałami dydaktycznymi:**
 - Uczestnicy otrzymują propozycję literatury, karty oraz arkusze do pracy i dalszego kształcenia.
- **Pożegnanie:**
 - Podziękowanie uczestnikom za udział i zachęta do wdrażania zdobytej wiedzy w praktyce.